

Tekst przygotowywany do publikacji w jednym z najbliższych numerów Biuletynu Krajowego PTE

Strategia wobec kryzysu - Jakich zmian potrzebujemy dziś i jutro?

Marek Misiak

Tematem konwersatorium w ramach „CZWARTKÓW U EKONOMISTÓW” jest (6 listopada, zaproszenie powyżej) próba zastanowienia się nad **strategią wobec kryzysu. Jakich zmian potrzebujemy dziś i jutro?** Skutki światowego kryzysu finansowego - jak wynika z ostatnich wydarzeń - nie ominą Polski. Co więc należy zrobić, żeby dotknęły one nas możliwie najmniej boleśnie. Debaty o reformach zwiększających konkurencyjność polskiej gospodarki mają u nas rozległą tradycję. Były one prowadzone w istniejącej w latach 1994 - 2005 radzie Strategii Społeczno - Gospodarczej. Mówiono o nich w listopadzie ub. r. na Kongresie Ekonomistów Polskich. Stawialiśmy na nie w dyskusji na sesji specjalnej Kongresu poświęconej prognozom makroekonomicznym. Byliśmy wówczas dość optymistyczni. Zakładaliśmy, że gospodarka będzie się racjonalnie reformować i nie nastąpią jakieś nowe wyjątkowo niekorzystne zmiany w uwarunkowaniach. Przewidywaliśmy trwałą i zrównoważony wzrost PKB i niską inflację. W czerwcu na konwersatorium w ramach „CZWARTKÓW U EKONOMISTÓW” pt. „Czy grozi nam recesja?” byliśmy już trochę mniej optymistyczni. Prognozowany wzrost był nieco słabszy i mniej zrównoważony. Wyższa była prognozowana inflacja. Apelowaliśmy w sprawie przyśpieszenia reform.

Nowe tło dla tych naszych apeli tworzą aktualne wydarzenia w finansach światowych. Większość ośrodków analitycznych na świecie i w Polsce rewiduje w dół prognozy wzrostu gospodarczego i w górę prognozy inflacji. Dotyczy to większości regionów. Na konwersatorium w czerwcu uspokajaliśmy się, że recesja nam nie grozi, a tylko względnie umiarkowane spowolnienie. Dziś większość ośrodków analitycznych obawia się już znaczącego spowolnienia. Nowego kolorytu nabierają nasze apele w sprawie reform. Chociaż rzeczywiście recesja nam może nie grozi, to gospodarce grozi znaczące spowolnienie. Pałaca staje się więc potrzeba przeciwdziałającej i zapobiegającej temu strategii społeczno-gospodarczej. Elementy tej strategii zawiera projekt ustawy budżetowej na 2009 r., projekt ustawy o reformie w sektorze finansów publicznych i inne dokumenty wniesione ostatnio pod obrady parlamentu, w tym o podatkach. Także dokumenty o charakterze programowym opracowywane przez Ministerstwo Finansów (Program Konwergencji, Strategia Zarządzania Długiem Publicznym) i Ministerstwie Rozwoju Regionalnego w celu skoordynowania działalności związanej z wykorzystaniem środków przyznanych Polsce z UE (Strategia Rozwoju Regionalnego i inne). Dokumentem który powinien koordynować różne działania reformujące powinien być Krajowy Program Reform na lata 2008 - 2011, opracowany we wrześniu 2008 r. pod kierunkiem ministerstwa Gospodarki. Czy jest?

Dokument wylicza wiele różnych zadań i wskazuje na ministerstwa i inne instytucje odpowiedzialne za wykonanie tych zadań. Prof. Stanisław Gomułka w opinii o KPR 2008-2011 napisał (cytuję za opinią opublikowaną przez Business Centre Club): „ (...)w dokumencie brakuje oceny ilościowej skutków proponowanych reform.” Ponadto prof. Gomułka uważa, że w dokumencie pominięto między innymi problemy „(...)

nieprzejrzystości ustaw podatkowych, nadmiernej biurokracji w procesie podejmowania decyzji, barier w wykorzystaniu środków UE, zmniejszenia ryzyka w zakresie dostaw gazu ziemnego do Polski, kwestii europejskich limitów CO₂, słabych postępów prywatyzacji i reprivatyzacji, potencjalnego kryzysu energetycznego, podniesienia wieku emerytalnego kobiet, eliminacji przedwczesnych emerytur mundurowych, a także strategii wejścia do strefy euro” . Należy mieć nadzieję, że rekomendacje z konwersatorium z 6 listopada pomogą w odpowiednim uzupełnieniu dokumentu KPR 2008-2011 o istotne brakujące w nim elementy.

Proponowane problemy do dyskusji w postaci nieco rozwiniętej w porównaniu z wersją zasygnalizowaną w zaproszeniu (powyżej)

1. Skutki światowego kryzysu finansowego - jak wynika z ostatnich wydarzeń - nie ominą Polski. Jeśli nawet nie będzie to recesja to poważne spowolnienie. Jak na nowe zagrożenia powinna zareagować polityka gospodarcza i finansowa państwa? **Co w projekcie budżetu na 2009 r. i w innych projektowanych zmianach zasługują na poparcie, a co nie? Jakie są nasze rekomendacje średniookresowe i długookresowe?**

2. Dlaczego, mimo składanych przez kolejne rządy deklaracji poprawy, Polska zajmuje słabą pozycję w porównaniach międzynarodowych pod względem warunków prowadzenia działalności gospodarczej, innowacyjności gospodarki i informatyzacji? **Dlaczego z takim trudem przebijają się inicjatywy poprawy warunków działalności gospodarczej „przyjaznego państwa”?**

3. **Jaką rekomendujemy politykę prywatyzacyjną?** Jaka powinna być rola państwa i rynku w regulacjach w ochronie zdrowia, energetyce, ochronie środowiska, wspieraniu innowacji, tworzeniu e-gospodarki i e-społeczeństwa?

4. **Jakich zmian powinno się oczekiwać w finansach publicznych i podatkach?** Co z ubezpieczeniami społecznymi, „drugim filarem”, KRUS, reformami w ochronie zdrowia (Jak prywatyzować szpitale?) i edukacji? O ile w poszczególnych latach wydłużać wiek przedemerytalny kobiet i mężczyzn? Co ułatwiają, a czego nie ułatwiają aktualne projekty ustaw w sektorze finansów publicznych, ubezpieczeniach społecznych?

5. **Jaką rekomendujemy ścieżkę wejścia Polski do strefy EURO?** Jak w tym celu powinna być koordynowana polityka monetarna NBP z polityką gospodarczą rządu?

Problemy zaproponowane do przedyskutowania na konwersatorium są rozległe. Zdajemy sobie sprawę, że ramy czasowe konwersatorium pozwolą zaledwie na zasygnalizowanie najważniejszych z nich. W celu umożliwienia ich szerszego przedyskutowania będziemy zamieszczać wybrane rozwinięte opinie i rekomendacje (przesłane na nasz adres w PTE zkpte@pte.pl) w wydawnictwach PTE, w tym w Biuletynie ZKPTe i w oknie internetowym PTE. Będziemy także za zgodą autorów proponować ich publikację w „Nowym Życiu Gospodarczym” redakcja@nzg.pl , „Rynku Kapitałowym” redakcja@rk.pl , „Polish Market”, a także w innych mediach.

Do uczestnictwa w konwersatorium 6 listopada pt. „Czy polska gospodarka jest reformowalna zapraszamy:

- 1/ osoby zaproszone i uczestników debaty nad prognozami makroekonomicznymi na Kongresie PTE w listopadzie 2007 r.;
- 2/ osoby zaproszone i uczestników konwersatorium 5 czerwca 2008 r. pt. „Czy grozi nam recesja”;
- 3/ w szczególności osoby wprowadzające i uczestniczące w dyskusji w obu tych spotkaniach;
- 4/ członków RPP;
- 5/ obecnego i byłych ministrów finansów;
- 6/ członków byłej Rady Strategii Społeczno-Gospodarczej (wszystkich kadencji od 1994 r. do 2005 r.)..